

DEZSŐ ILONA ANNA

Szentjánosbogarak

Ablakából egy törpe orchidea adja hírül, hogy van még élet a házban. Fehér szirmocskái vidáman kandikálnak a szürkére koszolódott üvegtáblán keresztül. Az időtől megtépázott keretről lemálló festékdarabok élénken csillannak a tavaszi nap első sugaraiban. Legalább ezek vidámak, ha már minden egyéb a pusztulásról ad hírt. Elvégre a dolgok értelmezés nélkül is szépek, a vízililiomnak sincsen feladata a fagyott tóban, mégis jó, hogy van, hogy ott van a helyén, és amint enged a jég némi szabadulást, az addig fogságban élő szárok egyből nyugulni kezdenek, előtérbe hozva az élet folytonosságát. A füstös fakeretből kikandikáló virág párbeszédet folytat a szemközi barackfa ágán megjelenő első rüggyel.

Lídia, mert ez volt a keresztségben kapott neve, rapszodikus magányban tengeti egyre fogyó napjait, az udvarra is csak elvétve megy ki, nem mutogatja rongyosra nyűtt ruháit, kenyeret s minden egyebet, ami nélkülözhetetlen léte fenntartásához, megvásároltat azzal a szomszédasszonnyal, akít egyedülként a közelébe enged. Bizalmatlansága évről évre nő, s mire már érezhető közelségbe kerül azzal a bizonyos rossz illatú angyallal, szinte mindenkit kizár otthonából, még az orvost sem engedi be, aki korábban havonta meglátogatta vérnyo-

másmérés céljából. Világra néző ládikája is csak alig látható képet ad, a napi híreket még beengedi maga választotta magányába. Két szundikálás között így jut tudomására, hogy valami világot érintő nyavalya közelít falujához, s hogy az minden öreget elpusztít, aki az utcára merészkedik. No, no, kacagja el magát, ez őt nem veszélyezteti, elvégre utoljára akkor járt távol otthonától, amikor vakbélgyulladással vitte be a kórházba a mentő. Annak is megvan már legalább tíz esztendeje, pörög végig szemráncai takarásából elővillanó szeme előtt az emlék. Mintha csak ma lett volna, megoperálták. Képesek voltak egy ilyen aggot műtőasztalra fektetni. Ej, pedig de jobb lett volna már akkor ott befejezni ezt az értelmetlenné vált versenyfutást az újra meg újra lemenő nappal! S ahogyan, mint kaleidoszkópban elindított fonál, kattog agyában a múlt, fény dereng az ajkak sarkában, elmosolyodik. Az ő trükkös, rövid élete!

De sokat gyalogolt ki a földekre, hólyagzott fel a tenyere attól a ronda akácnyelű nagykapától. Ahogyan lecsukja százredős szemhéját, összeáll végre minden kép, fiatalságának összetett útja, szomjúsága a szerelemre, mintha csak a sorsnak is lenne csomagtartója, s némely embert abban cipelne. Az érzelmek homályossá válnak, a remény egyre foszlik, már csak az út szentjánosbogarait látja, a csillagokat, amik soha seholy sem csillogtak szebben, mint aprócska háza felett. Olyan alacsonyan voltak augusztus táján, hogy szinte elérte őket rövid karjával. Legszívesebben a szívébe zárta volna mindegyiket, hadd röpködjének ott, ne hulljanak tova az égről. Hej, de sokszor dobolt az a szív szemlátomást is erősebben egynémely szűrős szempár tekintetétől! Gondolatban újra érezni vélte azt a bizonyos ölelést, melynek szorításában menedékre lett.

Az idő múlásával minden felpuhul, szétmállik a kép, minden egyes nap tovább lopja emlékeit. Most tényleg minden véget ér? Jön egy kis náthaszerű valami, s magával ragadja őt is dolgvégezetlen? Biztosan így

NÉVJEGY

DEZSŐ ILONA ANNA (1961, Élesd) 1987-ig élt Élesden, aztán házasság útján áttelepült Magyarországra. Nagyrábén él. Volt női fodrász, katona, nyomozó 2005-ig, nyugállományba helyezéséig. Ekkor kezdett többet foglalkozni írással és festéssel. Volt 17 önálló tárlata és jó néhány csoportos kiállítás. Mostanáig tíz (próza- és vers)kötete jelent meg. Társszerzőként írta és szerkesztette szülővárosa monográfiáját. Országos titkára a Cserhát Művészkörnek, főmunkatársa a Délibáb művészeti magazinnak, tagja több művészeti társaságnak, 2013 óta a Szent Lázár Katonai és Ispotályos Lovagrend dámája.

van, ha már ez a vén doboz is állandóan ezt szajkózza. Történetének hosszú útján hátramaradt egy hatalmas adóssága, elvégre azt mindenkinek meg kell majd fizetnie. Régóta nem fél tőle, bár azért, még magától is titkolva, mégiscsak elodázná kicsit későbbre, de mármost mit tehetne, jöjjön, aminek jönnie kell.

Na, megállj, te kutya világ! Majd én megmutatom, hogy nem addig, amíg! Magához vonja göcsörtös diófaágból készült botját, ránehezelve felgörnyed. Orra majd a térdét veri, de megtálostitja a hallott hír, átvánszorog a mindenesnek használt konyhája északi sarkába, s az ott lévő zománcozott lavórba mer a megpatkolt vödörből egy csupornyit vizet. Megtörölgeti jobb kezével az arcát, megigazgatja fején a ki tudja, mikor felkötött kendőt, a derekán felkapaszkodott mellényt visszaparancsolja a helyére, belebújik a rozsdás mosdóállvány melletti mamuszci-pőjébe, és útra kel.

Szeme sarkában ott ég az élet fénye megmegcsillanó könnycsepp formájában. Ki tudja, hány éve már, hogy érzelmeinek eme ék-köve elkophatatlan öregségének akaratlan jele. Mire megbirkózik a lépcső utolsó, harmadik fokával is, az égbolt sáfrányos színbe öltözik, melyben a jó látású ember is csak hunyorítva néz. Morog egy sort, elvégre rászánta magát, hogy még egyszer kimenjen a temetőbe, de mire felcihelődik, kibabrál vele a tavaszi est. Be kell látnia, hiába üresek az utcák, a sötétedés nem adta meg magát, márciust írnak naptár szerint, s bár az idő lanyha, a hold nyertesnek kijáró diadalal éled idejekorán. No, talán ez sem számít, elvégre neki teljesen egyformák a nappalok és éjszakák, csak a lába bírja ki ezt a kalandot.

– Hahó, nyanya! – gúnyolódik vele egy tinédzserforma fiú. – Az ilyen vén szatyrok miatt szenvedünk mindannyian, se ki, se be! Aztán merre a merre?

– Kedveském, amerre hintón szokás szálítani a magaféléket is – válaszol meg hirtelen előjött, régi humorával.

– De felvágós a néni! Egyszer még magát is hintón viszik a felelőtlensége miatt, akkor nem fog így visszacsípni! – sziszegi a füle mellett az akkorra a biciklijét már maga mellett toló ifjú.

– Várom már ezt a csodaalkalmat jó pár éve, hátha ott kiegyenesedik a derekam – sandít vissza.

S míg így egymást ugratva ballagnak, mit ballagnak, a párbeszéd hatására egyre sietőbben haladnak a régi sírkert felé, Lídia azon kapja magát, hogy kifejezetten jólesik a szemtelen kamasz minden szava. Szóba kerül rendelet meg intézkedés meg polgármester, kormány, törvény és miegymás, csupa olyan dolog, amikről ő már rég nem beszélgetett senkivel sem. Így érik el a temető sarkát.

– Na, akkor csak vigyázzon magára, néne! – hajt lábával magán a fiatalember, miközben felkapaszkodik kerékpárjának ülésére, s szinte pillanatokon belül eltűnik a szemben nyíló utcában.

– Ej, de jó ez a nyavalya... – morgolódik alig hallhatóan, leginkább magában. – Köszönöm, Istenem, hogy még egyszer kicsit magam mellett tudhattam egy kölyköt, már el is feledtem, milyen volt az, amikor gyerek volt a háznál.

Mert hogy volt, azt bizonyítja az egymás melletti két hanton domborodó egyforma sírkőre felrótt, szintén egyforma név más-más születési adattal.

– Ej, te Miska! Hát magaddal vitted Misikémet is... Nem jól vannak a dolgok ebben a világban, engem kellett volna felemelned ebből a gyalázatos porból, nem a fiadat... – S mint korábban, évekkal ezelőtt minden este, ismételten megpaskolja az idősebb férfi síremlékét.

Leül a szépen kidolgozott keret szélére, ott bóbiskol pirkadatig. Észre sem veszi, hogy közben csupa víz lett a ruhája attól az apró szemű, hideg esőtől, ami egész éjszaka mosta holdfehér arcát. Kényszeredetten nyitogatja szemét, majd lábának zsibbadásából érzi, hogy ezen az éjjelen sem szólította magához az Úr. Felkászalódik... vagyis felkászalódna, mert egyáltalán nem sikerül, olyan méltatlanul összegubancolódtak a térdei az elmúlt éjszaka, hogy hiába az akarat, a vén csont már nem hajlandó engedelmeskedni. No, ha nem, hát nem, gondolja, s visszacuppan alkalmi ülőhelyére.

A bogarak mindeközben boldognak látشانak, levélhajókat lovagolnak, a természet éledezik a tavaszi esőt kergető szellőben. Az egész világ csipog, az éjszaka magányos vízsátrát felváltja a sok sártócsa csillogása. Ázott ruha, fakó arc, fákról, mezőkről egyre tűnő ábrándozás. A tovasiető felhők

(folytatás a következő oldalon)

MOLNÁR ZSOLT

Titkos fosszília

Egy
követ
hajítok
legmélyebb
szavamba.

A rászerezelt kicsi kamera
rögzíti a végtelent.

Közben tanulom a hallgatást,
amit kiszorít a kő.

Nem is tanultam volna meg beszélni,
ha tudom, nincs ez az időalagút.

Vízszintesen
hull, esik, zuhan,
esik, hull, zuhan,
zuhan, esik, hull,
zuhan, hull, esik,
...

Előrefelejteni a bekódolt tartalmat,
csak egy mozdulat ősmaradványa.

Amikor megérkezik az örök fénybe,
az feltöri lézerével az üzenetet.

Egyszer majd felolvasom neked,
és felolvasod nekem, hogy tanuljak emlé-
kezni vissza is.

De olvassuk úgy fel egymásnak,
mintha nem lett volna semmi hullás, esés,
zuhanás.

Mintha nem lett volna se idő, se tér,
mintha nem lettem volna se én, se te.

Csak az a legmélyebb szó,
mely hiábavalóságában magával rántja a
mindenséget.

Csak az a legelhagyhatatlanabb jelentés,
mi új mindenséget alkotva mégis megtart.

Szentjánosbogarak

(folytatás az előző oldalról)

virágokkal táncolnak. A fák elborulnak, va-
lami émelygős édes porral lepi be az egyre
erősebben melengető reggel fojtogató ma-
gányát. Nyikorogva nyílnak ajtók, ablakok,
tükörré változik az ég, melynek mindkét ol-
dalan más-más asszonyi arc lengeti selyem-
fátylát, valaki megcsókolja a rég kicserepe-
sedett száját, ismeretlen folyosón keresi az
elveszett elme elnémult boldogságát.

*

A dolgok értelmezés nélkül is szépek; bá-
josak a mosolyok, üdítők a könnyek, a külön-
féle ünnepek, majd az azokat követő bajok,
még az egyre sötétülő évszázadok is tündö-

kölnek... Az arcon megjelenő redők, ráncok is
mind ilyenek... A szerelmet sem lenne jó ér-
telmezni, úgy jön, megy, ahogy neki tetszik, a
szépség is mulandó, de míg van, kit érdekel
annak elvesztése... Értelmezhetetlen a hajnal
csendje, a nappal zsidongása, az est moraj-
lása, az éjszaka szusszanása, vagyis a dolgok
értelmezés nélkül is úgy jók, ahogy vannak,
csak úgy a maguk rendje szerint.

Sokáig beszédtem volt a faluban, hogy
Lidi néni szándékosan kifeküdt az ura sírjá-
ra, mert nem bírta tovább a magányt. Oly-
kor-olykor a nap is rámosolyog egy-egy
ilyen, az életről mit sem tudó asszonyságra,
hisz ki tudhatná jobban, mint ő maga, hogy
ez egyáltalán nem így történt.